

Utijárőrök teendője.

Utak alatt mindazon közlekedési vonalak értetnek, melyeken emberek és állatok járművekkel, vagy azok nélkül kelhetnek és szállítmányokat továbbíthatnak.

Ezen közlekedési vonalakhoz tartoznak: a vasutak és közutak, öszvérutak és az ösvények.

Minden csendőr-járőr köteles, ha egy utvonalon vagy annak közelében portyáz, az utijárőrök teendőit is végezni, melyek a következők: felügyelni az út és a forgalom biztonságára, az út-testnek valamint a berendezések épségére, megakadályozni mindazon cselekményeket, melyek a közutak és műtárgyainak illetve berendezésének fentartására hátrányosak, — ellenőrizni az utasokat és szállítmányokat, ellenőrizni az utlevél-ügyet, illetve a gyanus egyéneket, csavargókat és a vándor cigányokat; végre ellenőrizni az utakon hajtott állatok marhaleveleit.

A legfontosabb közlekedési vonalak a vasutak. Minthogy pedig ezek felügyelete, tekintve építési és szállítási módjukat, eltérő a közutak felügyeletétől, ez okból e két különböző közlekedési vonal ellenőrzését elkülönítve tárgyaljuk.

A vasutak, bár az illető vállalatok alkalmazottjai által kellően felügyelve lesznek, daczára ennek a csendőr-járőröknek kiváló kötelessége, valahányszor egy vasút mentén portyáznak, erre különös figyelmet fordítani.

Kötelesek meggyőződni, hogy a vasuti testen vagy ahhoz tartozó építményeken és egyéb hozzátartozékain bármi okból támadt megrongálások nem fordulnak-e elő? Kötelesek a vasutakat minden kártétel ellen megóvni, tehát arra figyelni, hogy a pályatest, vágányok, töltések, közpartok, árkok, építménytárgyak, sorompók, intőtáblák, távirdaoszlopok és huzalok, jeladókészülékek stb. szándékosan vagy vigyázatlanságból meg ne rongáltassanak; továbbá kö-

telesek ügyelni arra is, hogy a pályaszolgálati vagy munkásszemélyzethez nem tartozó egyének a pályatestre és ehhez tartozó férhelyekre, lejtőkre, közpartokra engedély nélkül ne lépjenek, kivéve a ki- és bejáratra és a szállítmányok feladására rendelt helyeket; hogy a pályasorompókat önkényüleg senki fel ne nyissa vagy azokon keresztül búvjon vagy áthágjon, esetleg a pályán átmenjen, ha a sorompók zárva vannak; hogy a pálya töltésein marha ne legeltessék, nem különben hogy a vasutaknál alkalmazásban levő jeleket az arra nem hivatottak ne utánózzák.

Minden bármi okból származott, még a legcsekélyebb rongálásról vagy akadályról, melyet a járőrök a vasuti-testen vagy tartozékain észlelnek, azonnal a legközelebbi vasuti őrt vagy hivatalnokot személyesen értesíteni tartoznak annál inkább, mert a vasutakon a legcsekélyebb akadály vagy rongálás sokszor nagy szerencsétlenséget idézhet elő.

Itt megjegyeztetik, hogy a vaspályáknak vagy ehhez tartozó tárgyaknak szándékos, esetleg vigyázatlanság folytán történt megrongálása, ha az által a vasuton levő személyek vagy áruk veszélynek tétetnek ki, büntettet vagy vétséget képez, ép úgy a távirdáknak vagy tartozékainak szándékos vagy vigyázatlanság következtében történt megrongálása, ha ez által a távirda használata megszakíttatik, vétséget képez; — tettenérés esetén tehát a letartóztatás alkalmazandó.

Oly esetekben, midőn a járőrök a vágányokon vagy a pályatesten bármi módon keletkezett oly rongálásokat észlelnek, melyek egy vonat szerencsétlenségét idézhetnék elő, kötelesek ha a késedelem veszélylyel jár, t. i. ha egy vonat rövid idő múlva előrobog, a közelő vonat elé sietni, azt alkalmas jelek által a veszélyre figyelmeztetni és megállítani, a vonatvezetőt pedig a fennforgó veszélyről értesíteni, ezen eljárás által tehát a vonatot a szerencsétlenségtől megóvni.

Jól megjegyzendő, hogy a vonatot csak akkor szabad megállítani, ha azt közvetlen veszély fenyegeti. Azon esetben tehát, ha a járőrnek elég ideje van az észlelt akadály vagy rongálásról a legközelebbi pályáról értesíteni, akkor első sorban az észlelteket a pályáról azonnal tudomására hozandók, a ki a vonat biztonsága érdekében szükséges intézkedéseket megteszi.

Ha a járőr rosszakarat, elemi csapás vagy bármi más okból keletkezett akadályt talál a vágányokon vagy a pályatesten, azokat ha csak lehet onnan eltávolítja, egyebekben pedig a rongálásokról említett eljárás szerint cselekszik, t. i. vagy a legközelebbi őrrel értesíti, vagy pedig ha az akadályt eltávolítani nem sikerült s ha a késedelem veszélylyel járna, a vonatot megállítja, azután pedig az akadály vagy rongálás okát kipuhatólja s ha esetleg rossz szándék vagy könnyelműség jelenségei mutatkoznának, a tetteseket kinyomozza és az illetékes bíróságoknak feljelenti, illetve átadja.

Gyakoriak azon esetek, hogy a vasut mentén legelő állatok a vágányokra állanak, mi által már nem egy szerencsétlenséget idéztek elő; ép ezért, itt különösen megjegyeztetik, hogy ha állatokat talál a járőr a vasuti testen, azokat onnan vagy maga, vagy ha a pásztor közel van, azzal elhajtattja, a gondatlan pásztort pedig feljelenti; akkor azonban ha e gondatlanság folytán a vonat veszélynek volt kitéve, a pásztort letartóztatja és az illetékes bíróságnak átadja.

Ha a járőrnek vasuti-ügyelet van előírva, azt az általános határozmányok G) mellékletén előirt utasítás értelmében teljesíti.

A közutak többnyire szilárd anyagból épült úttesttel bírnak s rendszeren gondoztatnak. Ezen utakon minden időszakban fennakadás nélkül lehet közlekedni; ezek tehát fontos forgalmi vonalak.

A közutak közül a községi közlekedési (vicinális) és tisztán községi (közvilágító) utak nem bírnak ugyan teljesen szilárd anyagból épített úttesttel, mely ok-

ból nedves időszakban nehezebben járhatók, de azért mint összekötő-vonalak fontosak. Ezek nehezebb járművekkel csak száraz időben járhatók.

Öszvér-utak rendszeren csak hegyes, köves vidéken fordulnak elő, melyeken a szállítmányok teherhordó állatokon továbbíttatnak.

Végül ösvények alatt azon közlekedési vonalakat értjük, melyeken csak egyes emberek vagy állatok járhatnak.

Mindezen utakon az uti-járőrök első és fő teendője az utasok vagyon- és személybiztonságát megtámogatásuktól, vagy szerencsétlenségtől megóvni, az előforduló bajokat pedig közbelépés által megátolni vagy enyhíteni.

Ezen fontos feladatát tartván szem előtt, nem elegendő, ha csak az utat portyázza le, hanem kötelessége az út mentét jobbról és balról oly távolságra átkutatni, a mely távolságról az utasok esetleges megtámogatásoknak még kitéve lehetnek.

Köteles tehát ott, hol az út melletti terep nem nyújt kellő áttekintést, az utat követő terepnek 200—300 lépésnyi szélességben minden buvóhelyét — milyenek erdő, bokrok, gödrök, árkok, kukoriczavetés, stb. — átvizsgálni, időközönként az utra kitérve azt megfigyelni, fontosabb helyeken, például erdők szélén, vagy az erdőkön és sűrűségeken keresztül vezető utakon, keresztutaknál, utszéli csárdák közelében stb. nappal, de különösen éjjel lest tartani, a hidak alját átkutatni, egyszóval oda törekedni, hogy mindaddig míg az útvonalon illetve annak mentén portyáz, azon sem a személy, sem pedig a vagyon biztonsága veszélyeztetve ne legyen.

Ha bárhol valami gyanusat észlel vagy hall, ott terem; a történetekről tájékozza magát s a szükséghez képest eljár, szem előtt tartván — mint már említettett — mindig az utasok biztonságát.

Ha egy járőr az útvonalon bárhol és bármi okból származott oly rongálást észlel, mely az utasok biztonságát különösen éjjel veszélyeztetné, például: be-

szakadt vagy viz által elvitt hid, mélységek szélén elrongált vagy kitört karfák, esetleg ily helyeken az utnak alámosása stb. — legelső sorban is a veszélyeztetett hely mindkét oldalán az utra könnyen még éjjel is felismerhető jeleket tesz; például galyakat, rakás követ vagy rakás földet, esetleg az elrongált hidról egy gerendát fektet az uton keresztül, egy szóval a kéznél levő anyagból oly jelet csinál, mely az utasokat az előttök levő veszélyre figyelmezteti s ez által az esetleges szerencsétlenségtől megóvja. — A jel elkészítése után a járőr, ha csak lehet, azon község előljáróságát melynek határába a megrongált út tartozik, az észleltekről azonnali intézkedés céljából értesíti, ha pedig ez nem volna lehetséges, úgy azon község előljáróságát értesíti, melyet portyázása közben legelőbb érint, — s bevonuláskor őrsparancsnokságának jelentést tesz, ki ezt az illetékes hatóságnak azonnal bejelenteni tartozik.

Ha a járőr utasok által őket veszélyes útvonalakon való kísérés céljából felszóllíttatik, ezt teljesíteni, illetőket tehát az esetleges megtámadtatásoktól megvédeni tartozik.

Az útvonalon való portyázása alkalmával ellenőrzi a járőr a forgalom biztonságát, felügyel az úttestnek és tartozékainak, valamint a berendezéseknek épségére és megakadályozza mindazon cselekményeket, melyek a közutak és a műtárgyaknak (hidak, átereszek, kompok, révek, hajóhidak, stb.) illetve berendezéseknek fenntartására hátrányosak. Hogy ezen szolgálatát pontosan teljesíthesse, tudnia kell a közutak és vámokról szóló 1890. évi I. törvényczikk erre vonatkozó határozványait.

Említett törvényczikk 105. §. elrendeli, hogy az ezen törvénynek alább következő szakaszaiban megjelölt cselekmények vagy mulasztások kihágásoknak minősíttetnek. — A csendőr-járőröknek tehát csak tettenérés esetén van közvetlen beavatkozási joga, a midőn az illető egyéneket, kik e törvény ellen cselekednek, ebben megakadályozzák, t. i. őket a törvény

betartására figyelmeztetik vagy a kihágás elkövetésétől elintik, azután pedig a közigazgatási hatóságnak feljelentik s csak azon esetben, ha a járőrök figyelmeztetése daczára e törvény megszegésétől elállani vonakodnának, őket a közigazgatási hatóság elé vezetik.

Tetten nem érés esetén az észlelt kihágásokat, a tettesek kipuhatolása után, a közigazgatási hatóságnak szintén bejelentik.

És most az alábbiakban közöltetnek az említett törvénynek azon szakaszai, melyek ellenőrzésére a csendőrség hivatva van.

I. Fejezet.

A forgalom *biztonsága* elleni kihágások.

107. §. A közuton való hajtásnak és kitérésnek a forgalom biztonsága érdekében szabályozására a következők állapíttatnak meg:

a) minden járművel balra kell hajtani, szembe jövő járműnek balra kell kitérni, az előtte haladóknak pedig jobbról kell eléje kerülni;

b) hidakon más járműnek eléje hajtani tilos;

c) udvari, katonai, posta- és tűzoltó, valamint mentőjarműveknek minden más, akár szembe jövő, akár azokkal egy irányban haladó jármű feltétlenül kitérni tartozik;

d) oly utakon, melyeken akár az útpálya keskenysége miatt, akár más okból csak egy járt nyom létezik, az a) alatti elvek megtartásával üres jármű a személyszállítónak vagy terheltnek, személyszállító a súlyosan terheltnek, egyenlő járművek közül a lejtőről lefelé jövő a felmenőnek egészen, végre egyenlő minőségűek és sík pályán egymásnak félnyom szélességre kitérni tartoznak. — Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

108. §. Három méternél nagyobb nyílású hidaknál, kivéven a bolthajtásos hidakat, továbbá javítás alatt álló minden hidon a sebes hajtás feltétlenül tilos.

Javítás vagy építés alatt álló hidaknál szükség esetén megtiltható az is, hogy a hidra egy járműnél több egyszerre reá hajthasson.

Az ezen tilalom végrehajtására kirendelt őrnek, valamint az utiszemélyzet ide vonatkozó bármely külön intézkedéseinek mindenki engedelmeskedni tartozik. Építés alatt lévő hidaknál az építést végrehajtó vállalat által oly jelek alkalmazandók, melyek által az utazó közönség figyelmeztetve van. — Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

109. §. Szabadon hajtott állatcsoportokkal (nyájakkal, csordákkal, falkákkal stb.) való találkozásnál minden járművel lépésben kell hajtani mindaddig, míg az állatcsoport mellett elhalad, annak tulajdonosa és hajcsárjai pedig kötelesek akár szembejövő, akár hátuk mögül előre hajtó járműveknek megállás nélküli elhaladhatására az útpályán elégséges utat nyitni és ennek gyors eszközzésére az állatcsoport mellett elégséges vezetőt, hajcsárt stb. alkalmazni.

Kisebb állatcsoportokkal csak az út felerészét szabad elfoglalni; egyes állatok pedig féken vagy pányván vezetendők. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

110. §. Üres vagy terhelt járműveket az útpályán hagyni, vagy vonó-állatokkal ellátottakat az uton huzamosan álldogálni hagyni nem szabad.

Azon járművekkel, melyekkel a hosszabb ideig való megállás elkerülhetlenül szükséges, az út egyik oldalára kell állani, úgy hogy mellettük két egymással szembejövő járműnek az útpályán közlekedésére kellő tér maradjon. Még az útpályán eltört, leroskadt vagy feldült járművek is csak a szükséges segély megszerzéseig maradhatnak ott, de akkor is felügyelet alatt és éjjel lámpával világítva legyenek. Az ily járművekből lerakott tárgyak, áruk stb. az útpadkákön helyezendők el és onnét legkésőbb

6 óra alatt eltávolítandók. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

111. §. A járművet vezető kocsisnak a hajtás alatt aludni, a járművet vezetés nélkül hagyni, vagy egyszerre több járművet vezetni tilos. — Hogy mennyiben lehet ez utóbbi határozat alól kivételnek helye, a hatóság állapítja meg.

Tilos továbbá több terhes járműnek egymásután való akasztása, mely szabály alól csak új vagy javított vagy baleset által megsérült teljesen üres járművek és esetleg kézi kocsik képeznek kivételt. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

112. §. Minden járműnek éjjel és sötét időben feltűnő helyen vagy lámpával világítva kell lennie, vagy a vonó-állatok legalább egyike csengővel látandó el. — Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

113. §. Járművekhez hátul kettőnél több állatot, vagy a vonó-állatok mellé szintén két állatnál többet kötni tilos, sőt (egy sorba fogott) hármas fogatnál csak egy köthető.

Járművekre a rakomány három métert meghaladó szélességben nem rakható.

Ha mégis oly tárgyak szállítása fordul elő, melyek három méternyi szélességet meg nem haladó részekre el nem oszthatók, a fuvar tulajdonosa gondoskodni tartozik arról, hogy a szélesebb rakomány által a közlekedés szükség felett ne korlátoztassék (a többi közt, hogy segélyre kellő számú munkás rendelkezésre álljon s a kitérés lehetősége biztosítassék), továbbá, hogy az uton lévő műtárgyak sérülést ne szenvedjenek.

Az ezen határozat ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

114. §. Némely vidéken szokásban lévő vetés kapuk állítása, vagy meglevők fenntartása csak oly feltétellel engedhető meg, ha azoknak a közlekedő

járművek előtti megnyitására e szolgálatra alkalmas egyén alkalmaztatik, ki éjjel és nappal a helyszinén van és őrhelyét el nem hagyja. Ezen örnek a kapu felnyitására a járművektől díjt követelni vagy elfogadni tilos és a kapukinyitással késedelmeskednie nem szabad.

Ily kapuk éjjel lámpával világítandók.

Az ezen §. határozatai ellen vétők 20 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, ezenfelül az esetleg beszédett díjak visszatérítendők.

115. §. Ha fahidakon 4000 klgram elegysulyt meghaladó járművek, továbbá vasuti mozdonyok és gőzekék mozdonyainak avagy más nagyobb sulyu gépek szállítása czéloztatik, erről az államépítészeti (esetleg törvényhatósági mérnöki) hivatalhoz 48 órával előre jelentés teendő és a netán szükséges megerősítések vagy alátámasztások vagy bármi intézkedés a kiküldött közeg rendelete szerint az átszállító költségére eszközendők.

A költségek az átszállító által előre lefizetendők.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 100 frtig terjedhető büntetéssel büntetendők, továbbá az okozott károk, valamint a szükséges helyreállítások költségeinek megtérítésére kötelezendők.

116. §. A kompokon (réveken) vagy hajóhidakon történendő szállítást illetőleg a következő rendőri intézkedések tartandók szem előtt:

a) A kompok (révek) illetve hajóhidak csak a 75. §. szerint szükséges forgalomba helyezési engedély kiadása után és annak határozatai értelmében használhatók;

a 75. §. elrendeli, hogy minden közhasználatra szánt komp (rév) vagy hajóhid a forgalomba vétel előtt a közigazgatási hatóság által az államépítészeti hivatal kiküldöttjének részvéte mellett vizsgálat alá veendő.

Ha e vizsgálat során pótlást vagy kiegészítést igénylő és elrendelendő hiány nem találtatott és a berendezés az engedélynek megfelelő, a forgalomba helyezési engedély megadandó.

Az említett engedélyben a komp (rév) méretei kitünt-

tendők s megállapítandó a komp maximális hord- és merülési képessége, továbbá az is, hogy a kompon hány személy, lábas jószág és szekér nyerhet helyet.

A komponak megengedhető legmélyebb merülése a komp mindkét oldalán világos színre festett táblával, illetve vonallal jelölendő meg.

b) ha a rendesnél jelentékeny nagyobb járművek, súlyos gépek, nevezetesen vasuti mozdonyok, gőzekék mozdonyainak szállítása czéloztatik, azok szállításánál a hidakra nézve a 115. §-ban megállapított határozatok követendők;

c) a révészek és vizen átjáró hajók vezetői oklevéllel birni nem kötelesek ugyan, azonban a közbiztonság érdekében szükséges, hogy józan magaviseletű egyének legyenek. E végből az illető hatóság részéről kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal kell birniok.

Főrévészai szolgálatot csak olyan egyén teljesíthet, a ki legalább is két éven át révész volt s a komp és ladik vezetésben kellő jártasságot tanúsított s erről kis és nagy községekben a főszolgabíró, rendezett tanácsu városokban a polgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, illetőleg a tanácsnak a rendőri ügyek vezetésével megbízott tagja által kiállított bizonyítványt tud felmutatni;

d) a törvényhatóság első tisztviselője által hivatalosan aláirt hirdetményben, mely a kompon, illetve hajóhidon, valamint mindkét parton a műtárgyhoz vezető út vagy hidlás közelében a közlekedő közönség és a kezelő személyzet tájékoztatása és alkalmazkodás végett könnyen látható helyen kifüggesztendő, felsorolandók:

1. az átkelésre nézve hatóságilag megállapított díjak,
2. a komp vagy hajó megengedhető merülése és maximális hordképessége súly szerint, továbbá az is, hogy a kompon hány személy, lábas jószág és szekér nyerhet helyet, a mint ez a forgalomba helyezési engedélyben megállapított;

a kompnak megengedhető legmélyebb merülése a komp mindkét oldalán világos színre festett táblával, illetve vonallal jelölendő meg;

e) a hajózható és tutajozható folyókon a kompok éjjel — akár közlekednek, akár állanak — fehér fényű világgal látandók el. Előbbi esetben a komp farán, utóbbi esetben a kompnak a folyam felé eső részén;

f) azon réveknél, melyeknél hossz- vagy kereszt-kötél van alkalmazva, ha a víz hosszában akár gőzös, akár egyéb jármű közlekedik, a hosszszöveget használó komp tartozik azonnal azon oldalra menni, melyen a többi járművek közlekedését nem gátolja, a keresztkötelet használó komp pedig köteles a kötelet leereszteni. A kötélet leeresztéseért semmi díj sem szedhető.

A hosszszövegen járó, éjjel csakis azon oldalon állhat, melyen állva a többi hajó közlekedését nem zavarja.

A keresztköteleknél használt ugynevezett «Galam-bok» és a hosszszövegeknél a legfelső és legszélső uszályok éjjel szintén fehér fényvel világítandók meg;

g) a kompok közlekedése a folyam hosszában haladó járművek közlekedését nem gátolhatván, a révészek kötelesek az átjáró vonalhoz közeledő egyéb járművek elhaladását megvárni.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

117. §. A hajó-, jármű- vagy forgóhidak, szóval a felnyitható hidak tulajdonosai vagy bérlői kötelesek a hidat, a hajók és talpak átbocsátása céljából, naponként kétszer, a hatóság által megállapított időben, ingyen kinyitni.

De ezenkívül kötelesek a vízi közlekedés érdekében a hidat bizonyos hatóságilag megállapított díjért mindannyiszor kinyitni, midőn az szükséges.

Ezen hidnyitás alól a hidtulajdonosok vagy bérlők csak az esetben menthetők fel, ha a hidnyitás magas vízállás vagy vihar miatt veszélyes vagy épen lehetetlen volna.

A hidak kinyitására vonatkozó jelzések körüli eljárásra nézve a hajózási rendszabályok tartandók szem előtt.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, ezenfelül az illetéktelenül szedett díjak visszafizetésére közigazgatási uton kötelezendők.

118. §. Ki valamely komp, hid, az azokhoz felvezető és lejáró vagy valamely útszakasz fenntartására jogosítva vagy kötelezve van, köteles az érintett tárgyakat a közlekedés igényeinek megfelelő állapotban tartani és a hatóságoknak e részben kiadott intézkedéseit teljesíteni.

Az ezen határozatok ellen vétők 50 frt pénzbüntetéssel büntetendők és a szükséges intézkedések végrehajtására záros határidő alatt kötelezendők.

Visszaesés esetén ha a büntetés kiállása óta még hat hónap nem mult el, a büntetés 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel állapítandó meg.

Ha pedig a hidak és kompok az életbiztonságra veszélyes állapotban tartatnak, vagy a hatóságnak az életbiztonság szempontjából a közlekedésre nézve kiadott intézkedései nem teljesítettnek, az 1879. évi XL. t.-cz. 113. §-a határozatai érvényesek.

A kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-cziknek a jelen szakaszban idézett 113. §-a következőkép szól:

«Kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: a ki valamely hid vagy komp fentartására jogosítva vagy kötelezve lévén, azt az életbiztonságra veszélyes állapotban tartja, vagy a hatóságnak az életbiztonság szempontjából a közlekedésre nézve kiadott intézkedéseit nem teljesíti.

Visszaesés esetében — ha a büntetés kiállása óta még két év nem mult el — a büntetés egy hónapig terjedhető elzárás és kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetésben állapítható meg.

Ezen intézkedések kiterjednek azokra is, a kik a tulajdonukhoz tartozó területen mocsárok, süppedékek, árkok vagy más mélységek fölötti átjárás czéljából szükséges készülékek felállítására és fentartására kötelezvék s erre vonatkozólag a jelen szakaszban meghatározott valamely mulasztással terheltetnek.»

119. §. Utak mellett kö-, kavics-, homok- vagy földbányák és gödrök csak hatósági engedély és az engedélyben kitüntetendő feltételek megtartása mellett, illetőleg csak akkor és úgy nyithatók és tartathatók üzemben, hogy ez által az uton való szabad közlekedés ne hátráltassék és az útfenntartás vagy az út és műtárgyak kárt ne szenvedjenek. Oly gödrök és bányáknál, melyek fenékszine az út felszínétől mérve 1 méternél mélyebben fekszik, az útszélén a bányatulajdonos által védkorlátok állítandók. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

120. §. A mennyiben a bányatörvény nem intézkedik, azon bányáknál, melyek robbantások segélyével műveltetnek, a bányanyithatásra kiadott engedély feltételeiben azon távolság mely mellett robbantások bármely időben eszközölhetők, esetleg azon megszorítások és elővigyázati rendszabályok — melyek mellett ily művelés közelebb is — és mily távolban — megengedtetik, megállapítandók.

Az ezen határozatok ellen vétők az 1879. évi XL. t.-cz. 109. és 110. szakaszainak határozatai értelmében 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

121. §. Községek belterületén egyáltalában, községeken kívül pedig járművek, illetőleg szabadon hajtott állatok közelében ostorral cserdíteni, löni vagy robbanó töltényeket eldurrantani tilos.

Az ezen határozat ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

122. §. Út mellett fekvő épületeknek útfelőli oldalán, vagy az út mellett közvetlenül levő helyeken, vagy az uton haladó járműveken oly tárgyakat, melyektől az igavonó vagy más állatok megrémülhetnek, továbbá nyers hust, állatbőröket stb. takaró nélkül felaggatni vagy szárítani nem szabad. Az útárkokba állati hullákat, vagy egyéb undort vagy ijedelmet okozó tárgyakat dobni nem szabad, azoknak eltávolításáról pedig a község előljárói gondoskodni tartoznak.

Az ezen határozat ellen vétők 20 frt erejéig büntetendők.

123. §. Hófuvás, hegyomlás és árviz alkalmával kötelesek azon községek lakosai, melyek határain valamely állami, vagy törvényhatósági út átvonul, továbbá a melyek az érintett utak közlekedésének biztosításánál érdekelve vannak, az útvonalon szükséges közlekedés biztosítása érdekében az államutakra nézve a kereskedelemügyi minister, törvényhatósági utakra nézve az illető törvényhatóság által törvényszerűen megállapított szabályrendelet szerint díjtalanul, minden betudás nélkül közreműködni.

Hófuvások alkalmával ezen kötelezettség a hónap csak egy jármű elhaladására szükséges nyom szélességében és kitérőkkel leendő eltávolítására terjeszthető ki.

A ki hófuvás vagy vizáradás esetén nem engedelmeskedik a hatóságnak, a fennérített szabályrendelet határozataihoz képest kiadott azon meghagyásának, hogy a közlekedés veszélyeinek és akadályainak elhárítására, illetőleg megszüntetésére személyesen, vagy háznépének, cselédeinek munkájával, szekereinek, vizi járműveinek, avagy az oltalom szempontjából szükséges egyéb eszközeinek, nem különben hámos lovainak vagy vonó marháinak ideiglenesen a hatóság rendelkezése alá bocsátása által közreműködjék, a mennyiben abban alapos okok által nem akadályoztatott, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki pedig ezen esetekben a segítestől másokat visszatart, vagy lebeszél: nyolcz (8) napig terjedhető elzárással és kétszáz frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Önként érthető, hogy az a ki a községi közmunka alól a jelen törvény szerint föl van mentve, nem rendelendő ki s e részben a jelen szakasz határozatai nem alkalmazhatók.

124. §. A városban vagy más községben a szabad közlekedés akadályozására vonatkozó szabályok meg-

szegése tekintetében előfordulható kihágásokra nézve az 1879. évi XL. t.-cz. 119. és 120. §-ainak határozatai követendők.

A kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-czikknak a jelen szakaszban idézett 119. és 120. §-ai következőkép szólnak:

119. §. «Ötven frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, a ki városban vagy más községben:

1. a szabad közlekedést akadályozza vagy nehezíti azért, hogy a fennálló szabálylyal ellenkezőleg az utcán vagy téren árúkat, hordókat, ládákat, tűzi vagy épület-fát, kéréket vagy más nagyobb halmazt képező anyagokat lerak, vagy lerakat: vagy

2. oly tárgyaknak megengedett lerakása esetében, a figyelmeztető jeleket fel nem állítja;

3. a figyelmeztető jeleket ledönti vagy elviszi; s a mennyeiben az lámpa volna, azt eloltja;

4. a megengedett lerakás esetében, azon tárgyakat, a hatóság által meghatározott időre el nem szállítja.»

120. §. «A ki váratlan, vagy más községben sebes, vagy vigyázatlan hajtás, vagy lovaglás által mások személyét vagy vagyonát veszélyezteti, vagy a kocsizásra, szánkázásra, lovaglásra, valamint a lovak kiszabadulásának megakadályozására vonatkozó szabályokat megszegi: három napig terjedhető elzárással és ötven frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanazon büntetés éri a jelenlevő tulajdonost vagy gazdát, a ki kocsisának vagy szolgálatában lévő más személynek ezen kihágását észreveszi és annak azt meg nem tiltja.

Visszaesés esetében, ha az utolsó büntetés kiállításától két év nem mult el, a büntetés egy hónapig terjedhető elzárásig és kétszáz frtig terjedhető pénzbüntetésig emelhető.»

II. Fejezet.

Az úttestnek és tartozékainak, valamint a műtárgyaknak, illetve berendezéseknek épsége elleni kihágások.

125. §. Az úttestnek és tartozékainak, az úttöltésnek és bevágásoknak, azok oldalainak, az úttárkoknak, azokban összegyülő vagy a műtárgyak alatt átfolyó viznek elvezetésére szolgáló árkoknak, csa-

tornáknak vagy csővezetékeknek, az útpályának, az útpadkáknak, világító eszközöknek, az uton levő hidaknak, átereszeknek és kőteknőknek, mindezek egyes alkatrészeinek, hajóhidaknak, kompoknak, ladi-
koknak s az ezek használatára szolgáló berendezé-
seknek, csuszamlásoknál a víz bevezetésére előállí-
tott árkoknak, szivárgóknak, folyókáknak, az út tám-
véd- és béléfalainak, kő vagy más anyagokból készí-
tett védműveknek és burkolatoknak, korlátoknak és
kerékvetőknak, kilométeroszlopoknak, hektométert
jelző vagy a műtárgyak számozására alkalmazott
karóknak, útmutató, intő és községmutato táblák-
nak, mindezen levő feliratoknak, számoknak és
jeleknek, útmesteri és útkaparói lakoknak, azok mel-
léképületeinek és kerítéseinek, az út mellé ültetett
fasoroknak, védültetvényeknek, sövényeknek, szóval
minden a közlekedés céljaira szolgáló vagy azok
fenntartására megkívántató bármely létesítménynek
úgy szándékos, mint vétkes mulasztásból vagy gon-
datlanságból származott rongálása kihágást képez.

Ilyen kihágások, a mennyiben rossz szándék forgott
fenn, 15 napi elzárásig és 100 frt pénzbüntetésig, ha
pedig rossz szándék nem forgott fenn, 30 frtig ter-
jedhető pénzbüntetéssel büntetendő, továbbá kötele-
sek a tettesek az okozott kárt megtéríteni.

126. §. Tilos az útpadkáknak, az árkoknak, kő,
kavics, föld vagy más anyagok nyerése szempontjá-
ból kivájása, az útárkok betömése, azok vízfolyásá-
nak elgátlása, szemét, kő, föld, trágya, fa vagy más
anyagoknak azokba hányása, más mederbe folyó pa-
takok, források, vízvezetékeknek, trágyalé, pecze-
gödör, iszap- és szennyvizeknek belevezetése, hidak-
nak, csatornáknak, csővezetékeknek betömése, azok
levezető árkeinak elgátlása, beültetése, az árkok vi-
zének elfolyása ellen védgátak, sövények emelése, az
utnak vagy bármely ahhoz tartozó résznek magán-
használatra elfoglalása és átalakítása, a mennyiben
az 1885. XXIII. t.-cz. mást nem rendelne.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 frtig

terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők és a megbüntetett cselekmény által okozott károkat is megtéríteni kötelesek.

127. §. Az úttestében, annak árkaiban vagy tartozékain magánfelek által saját használatukra szolgáló csatorna, viz- és csővezetékek, hidak és át-ereszek, szóval bárminő létesítmények csak a kellő tervek és leírásokkal felszerelt kérelem alapján az illetékes hatóság részéről nyert előleges engedély mellett építhetők.

Az ezen határozatok ellen vétők 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, azonfelül kötelesek az előbbeni állapotot saját költségükön záros határidő alatt visszaállítani, esetleg az e végből az illető hatóság által végrehajtott intézkedések folytán felmerült kiadásokat megtéríteni.

128. §. Közutaknak, helyi érdekű vasutaknak elhelyezésére leendő igénybe vétele iránt, az 1880. XXXI. illetve 1888. IV. t.-cz. — alább idézett — kivonatai, vasutak részére pedig a kereskedelemügyi minister által kiadott, illetőleg kiadandó szabályrendelet intézkedései mérvadók. — Az ezekben megsabott eljárás megtartása előtt a közutakat ily czélokra igénybe venni vagy azokon bármily munkálatot megkezdeni tilos.

Az ezen határozat ellen vétők esetről-esetre 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

A jelen szakaszban érintett kérdésre nézve az idézett 1880. évi XXXI. t.-cz. 11. §-a a következőkép intézkedik:

«A helyi érdekű vasutak részére igénybe vehetők különben:

a) a közutaknak a közönséges kocsi közlekedésre nem okvetlenül szükséges részei:

b) a vizszabályozási védtöltések.

Ezeknek igénybevétele esetében azonban az út, illetőleg töltés igénybevétele s fentartásának és aránya iránt a vasut engedélyese s az út vagy töltés tulajdonosai közt egyezségek létesítendők, mely egyezségek, vagy az azoknak esetről-esetre szükségessé vált módosítását tárgyzó megállapodások, a közmunka és közlekedési ministernek jóváhagyás

végezt bemutatandók.» Ezt a rendeletet kiegészíti az 1888. évi IV. t.-cz. 8. §-a, mely következőkép szól:

«Azon esetre, ha valamely törvényhatósági, vagy községi útnak, vagy vízszabályozási védtöltésnek igénybevétele iránt annak tulajdonosa és a helyi érdekű vasut között egyezség nem jönne létre, az igénybevétel feltételeit — különös tekintettel a hadászati követelményekre — végérvényesen a közmunka és közlekedésügyi minister — Horvát-Szlavonországok területén létező ilyen közútaknál a közös kormány kezelése alatt nem álló útakra nézve ezen országok bánjaival egyetértőleg — állapítja meg.»

III. Fejezet.

A közutaknak, a műtárgyaknak és berendezéseknek fenntartására hátrányos kihágások.

129. §. Az útpályának és tartozékainak fenntartása érdekében tiltva van:

a) fedanyag-halmoknak szándékos elgázolása, útárkokba leszórása vagy magánczélokra felhasználása;

b) az útpályára és padkákra kőnek, sárnak, hónak, szemétnek, trágyának, stb. a szomszéd telkekről, földekről vagy más honnan való kihordása, áthányása;

c) udvarokon összegyűlő vagy ereszekről lefolyó viznek nem az útárkokba, hanem a pályára vezetése; bárminő folyadéknak arra kiöntése;

d) szálfáknak, fatörzseknek, vasalkatrészeknek, ekéknek és boronáknak vagy más tárgyaknak, akár előtaligával, akár a nélkül, az útpályán végig vagy az oldal árkokon átcsusztatása és vonszolása, lejtőkön a kerekeknek surló vagy alabor nélküli megkötése;

e) jéghasító lánczoknak máshol, mint sík jégen való alkalmazása.

Ugyancsak a fentebbi érdek szempontjából:

a) a járműveknél a keréktalp vasa lehetőleg lapos és kiálló szegek vagy csavar fejek nélkül készült legyen;

b) oly útszakaszok, melyek szalma, széna vagy egyéb termények nagyobb mennyiségben való szállí-

ása következtében a szállított termények hulladékai által nagyobb mérvben ellepetnek, a fuvarosok, illetőleg a szállított termény tulajdonosai által tisztítandók.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

130. §. Tilos az úttestnek és az ahhoz tartozó bármely tartozéknak és területnek magánczélokra még ideiglenes elfoglalása is, nevezetesen tilos azokra követ, fát, téglát vagy más anyagokat, gazdasági terményeket, gyártmányokat, árucikkeket lerakni. — Kötelesek ezeknél fogva a gyárak, raktárak, termelő helyek, gazdasági telepek, korcsmák és vendéglők tulajdonosai, illetve bérlői fel és lerakó helyekről, továbbá a fuvarok elhelyezésére és az etetésre szükséges területekről, végül az azokhoz a közuti forgalom akadályozása nélkül vezető ki és bejáró utakról saját költségükön gondoskodni. A községi előljárásgok pedig a bér vagy teherkocsik számára álló helyekül csak szélesebb útrészeket jelölhetnek ki, vagy e célra az út mellett alkalmas helyekről gondoskodni tartoznak.

Az ezen határozatok ellen vétők 30 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ezeken felül városban és községekben az 1879. évi XL. t.-cz. 119. §-a* szem előtt tartandó.

131. §. A 130. §-ban érintett helyeken a gyárak, raktárak, termelő helyek, gazdasági telepek, vendéglők és korcsmák tulajdonosai, illetve bérlői tartoznak saját költségükön intő-táblákat felállítani és fenntartani, melyekre kiirandó, hogy az uton etetés, állongálás és rakodás vagy lerakás tilos, továbbá ezen tilalomnak megtartásáról lehetőleg gondoskodni.

Az ezen határozat ellen vétők 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

132. §. Az utak melletti épületek, kerítések, ele-

* A kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-cz. fentidézett 119. §-ának szövegét lásd a jelen törvény 124. §-a alatti jegyzetben.

ven sövények az út árkanak külső szélétől, vagy a hol ilyen nem létezik, az úttöltés lábától 1 méter távolságnál közelebb nem helyezhetők.

Egy méternél kisebb távolság csak ott tűrhető meg, hol azt az út fenntartás célja megengedi, de ezen távolság sem lehet fél méternél kisebb.

Az ezen határozatok ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ha az út fenntartása vagy gyalog járdák előállítása érdekében egy méternél illetve 50 centiméternél szélesebb területek szükségeltetnek, ezek csak vagy a tulajdonos beleegyezése, vagy törvényszerű kisajátítás útján vehetők igénybe.

133. §. Erdők, berkek és sűrű faültetvények, az út mind két felén az út árok szélétől számítandó legfeljebb 10 méter távolsáig letarolandók, illetve megritkítandók és úgy ezek, valamint az élő ösvények oly magasságig, mely az út fenntartásra illetve közbiztonságra nem hátrányos, levágandók.

A viszonyokhoz képest egyes helyeken azok vágatása korlátozható.

A ki a hatóság e részbeni meghagyásait nem teljesíti, illetve a hatóság e részben kiadott határozatai értelmében kívánt állapot előállításáról és fenntartásáról saját költségén nem gondoskodik, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, szükség esetén pedig a terhére hatóságilag foganosítandó munkák költségeinek megtérítésére kötelezendő.

134. §. Az útmentén szükséges faültetésekre nézve a mezőgazdaságról és mező-rendőrségről szóló törvény intézkedik.

A fák az útárok külső szélétől számítva fél méter s egymástól legalább 15 méter távolságra ültetendők akként, hogy egyik fa ne a másik oldalon lévő fával, hanem a fák közötti tér közepével legyen átellenben.

A ki a hatóság e részbeni meghagyásait nem teljesíti, 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

135. §. Az úttal határos építkezéseknél elkerülhetlenül szükséges állványok és anyagok csak az állam építészeti (esetleg törvényhatósági mérnöki) hivatal engedélye mellett helyezhetők el.

A ki ily engedélyt előzetesen ki nem eszközöl, vagy az engedély feltételei (az esetleg netán szükséges ideiglenes út előállítására és fenntartására, vagy a csak részben elfoglalt úttestből a közlekedés részére szabadon hagyandó útrész méretei, annak fenntartása, tisztítása, a közlekedés és a személyes biztonság érdekében szükséges kerítések, vagy korlátok, intőjelek, örök s szükség esetén éjjeli világítás elszállítása, fenntartása, végre az építés befejeztével az útnak és tartozékainak kifogástalan állapotban visszaállítása) ellen vét, — illetőleg azokat figyelmen kívül hagyja, — 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; szükség esetén a terhére hatóságilag végrehajtandó munkálatok költségeit megtéríteni tartozik.

A ki építkezés vagy valamely épület javítása, vagy lebontása, vagy az állvány felállítása, vagy leszedése alkalmával a biztonság szempontjából kiadott szabályokat megszegi, az 1879. évi XL. t.-cz. 117. §-a értelmében büntetendő.

A kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-czikknek a jelen szakaszban idézett 117. §-a a következőképen szól:

A ki építkezés vagy valamely épület lebontása, vagy javítása, vagy az állvány felállítása, vagy leszedése alkalmával, a biztonság szempontjából kiadott szabályokat megszegi: egy hónapig terjedhető elzárással és kétszáz frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetés éri azt is, aki rothadó épületét a hatóság meghagyására s az általa megszabott időben le nem bontja, vagy a hatóság meghagyásához képest ki nem javíttatja és addig is az életbiztonság szempontjából szükséges intézkedéseket meg nem teszi.

136. §. Járművekkel való átjárás céljából az utak árkait betömni, elgátolni, az utak padkáit leásni, stb. tilos.

Kiágazó utcákra és utakra, valamint telkekre és

mezei birtokokra csak az utak fölött épített, a vízfolyás czéljaira kellő nyilással bíró hidakon szabad átjárni. Ily hidak külső területeknél, szántó és rét földeknél hordozhatók is lehetnek, ellenben állandó telepek és tanyáknál, oldalutaknál és utczáknál szilárd szerkezettel építendőek.

Valamennyi ilyenemű hid építése és fenntartása az illető tulajdonosokat, ház és föld stb. birtokosokat illetőleg az érdekeltséget vagy községeket terheli. — Oldalutczáknál és oly kiágazó utaknál, hol az út árok folytonossága a víz levezetés czéljából nem mulhatlanul szükséges, a hidak elmaradhatnak, továbbá elhagyhatók községek belsejében a házakhoz való bejárásoknál, ha útarok helyett kőburkolatu folyókák építették.

Uj útvonalak építésénél vagy régiek áthelyezésénél a hozzá járó utak és oldalutczák betorkolási helyein építendő hidak és átereszek első építéseinek költségeit az útépitési alap viseli, a fenntartás és a későbbi újból építés azonban a mellékút tulajdonosait, illetőleg a községet vagy érdekeltséget terheli.

A hatóságok által a fentebbi határozatok értelmében kiadott meghagyások ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendőek.

137. §. A ki az utak árkait, padkáit, a töltések és bevágások rézsüit állatokkal legelteti, feltorni engedi, vagy az uton etet, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezen tilalom a baromfi legeltetésre nem terjed ki.

*

Portyázás közben ellenőrzik a járőrök az utasokat és a szállítmányokat s amennyiben azok gyanusoknak tünénének, igazolásra szólítják, illetve a szállítmányokat megvizsgálják. Itt felemlítették, hogy a járőröknek az utasok ellenőrzésénél az 1890. évi zsebkönyvben közzétett «Utlevál és idegen rendészet» czimű közlemény határozványait, míg a vándor cigányok ellenőrzésénél az 1891. évi zsebkönyvben közzétett

«A cigányokról» szóló közlemény határozványait kell szem előtt tartaniok.

A marhahajtás és szállítás tekintetében az 1888. évi VII. törvényczikk §-a elrendeli, hogy vágómarha és kereskedésre szánt szarvasmarha az ország területén, vasuton és hajón kívül, csak a hatóság által e célra kijelölt utakon szállítható illetve hajtható.

Az ilyen lábon hajtott marhacsapatokat a csendőrség ellenőrzi és a megfelelő marhalevelek előmutatását bármikor kívánhatja.

E törvényczikk határozványa folytán a járőröknek a felett kell örködniök, hogy a vágómarha és a kereskedésre szánt szarvasmarha hajcsárjai az ugynevezett marhahajtó utakról le ne térjenek. Az ellenvétők az illetékes közigazgatási hatóságnak feljelentendők.

A mi a marhalevelek ellenőrzését illeti, utaltatik az 1889. évi zsebkönyvben közzétett «Utmutatása a vásár felügyeleti szolgálat teljesítésére nézve» czimű közleményre, melyben az erre vonatkozó eljárás kimerítően tárgyalva van.

Tevékenységi kimutatás

a csendőrkerületeknél az 1891. évben teljesített
közbiztonsági szolgálatokról.

A büntettek és vétségek megnevezése	A csendőr-kerület száma						
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	össze- sen
A felségsértés:							
előfordult } eset	2	.	.	3	1	.	6
kiderített } eset	2	.	.	3	1	.	6
letartóztatott } egyén	.	.	.	2	.	.	2
feljelentett } egyén	2	.	.	1	1	.	4
A király, a királyi ház tagjainak bántalmazása, a király megsértése:							
előfordult } eset	1	1
kiderített } eset	1	1
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	1	1
A hűtlenség:							
előfordult } eset
kiderített } eset
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén
A lázadás:							
előfordult } eset	.	.	3	.	.	.	3
kiderített } eset	.	.	3	.	.	.	3
letartóztatott } egyén	.	.	33	.	.	.	33
feljelentett } egyén	.	.	16	.	.	.	16
A hatóságok, országgyűlési tagok, vagy hatósági közegek elleni erőszak:							
előfordult } eset	26	33	22	43	17	21	162
kiderített } eset	26	33	22	43	17	20	161
letartóztatott } egyén	31	68	15	59	5	23	201
feljelentett } egyén	18	11	30	64	20	15	158

A büntettek és vétségek megnevezése	A csendőr-kerület száma						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Az alkotmány, a törvény, a hatóságok vagy hatósági közegek elleni izgatás:							
előfordult	15	2	17
kiderített	15	2	17
letartóztatott
feljelentett	38	3	41
A magánosok elleni erőszak:							
előfordult	6	.	20	13	4	.	43
kiderített	6	.	20	13	4	.	43
letartóztatott	8	.	.	1	.	.	9
feljelentett	4	.	43	30	6	.	83
A polgárok választási joga ellen elkövetett büntettek és vétségek:							
előfordult	5	5
kiderített	5	5
letartóztatott
feljelentett	8	8
A vallás és annak szabad gyakorlata elleni büntettek és vétségek:							
előfordult	3	1	.	3	.	.	7
kiderített	3	1	.	3	.	.	7
letartóztatott	2	2
feljelentett	1	1	.	12	.	.	14
A személyes szabadságnak, a házjognak, továbbá a levél- és távirdatitoknak közhivatalnok általi megsértése:							
előfordult	8	8
kiderített	8	8
letartóztatott	1	1
feljelentett	9	9

A büntettek és vétségek megnevezése	A csendőr-kerület száma						Össze- sen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
A pénzhamisítás:							
előfordult	8	14	11	4	1	5	43
kiderített	7	14	8	4	1	4	38
letartóztatott	5	24	19	1	3	13	65
feljelentett	5	7	1	4	.	.	17
A hamis tanúzás és hamis eskü:							
előfordult	5	2	.	.	.	1	8
kiderített	5	2	.	.	.	1	8
letartóztatott	3	2	5
feljelentett	4	2	6
A hamis vád:							
előfordult	7	7
kiderített	7	7
letartóztatott	5	5
feljelentett	6	6
A szemérem elleni büntettek és vétségek:							
előfordult	8	10	11	8	2	6	45
kiderített	8	10	10	7	2	6	43
letartóztatott	8	5	3	6	.	5	27
feljelentett	1	7	7	2	2	1	20
Kettős házasság:							
előfordult
kiderített
letartóztatott
feljelentett
A családi állásra vonatkozó büntettek és vétségek:							
előfordult	3	3
kiderített	3	3
letartóztatott
feljelentett	5	5
A rágalmazás és becsületsértés:							
előfordult	91	1	.	3	1	.	96
kiderített	87	1	.	3	1	.	92
letartóztatott	.	.	.	1	.	.	1
feljelentett	112	1	.	2	1	.	116

A büntettek és vétségek megnevezése	A csendőr-kerület száma						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Az ember élete elleni büntettek és vétségek:							
előfordult } eset	146	188	140	137	113	173	897
kiderített } eset	139	181	135	137	98	157	847
letartóztatott } egyén	129	223	117	143	114	185	911
feljelentett } egyén	44	46	56	51	43	67	307
A párviadal:							
előfordult } eset	1	.	1	.	1	.	3
kiderített } eset	1	.	1	.	1	.	3
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	2	.	8	.	2	.	12
A testi sértés:							
előfordult } eset	481	466	537	641	231	302	2658
kiderített } eset	476	443	531	641	230	292	2613
letartóztatott } egyén	371	421	149	290	111	157	1499
feljelentett } egyén	401	220	879	833	185	329	2847
A közegészség elleni büntettek és vétségek:							
előfordult } eset	28	.	4	21	.	.	53
kiderített } eset	26	.	4	21	.	.	51
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	31	.	11	33	.	.	75
A személyes szabadságnak megsértése magán személyek által:							
előfordult } eset	5	5
kiderített } eset	5	5
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	6	6
A levél- és távsürgönytitok megsértése magán személyek által:							
előfordult } eset	2	2
kiderített } eset	2	2
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	2	2

A büntettek és vétségek megnevezése	A csendőr-kerület száma						összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
A titok tiltott felfedezése:							
előfordult } eset
kiderített } eset
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén
A magánlaknak megsértése magán személyek által:							
előfordult } eset	8	3	.	9	.	5	25
kiderített } eset	8	3	.	9	.	5	25
letartóztatott } egyén	3	4	.	6	.	.	13
feljelentett } egyén	9	2	.	8	.	7	26
A lopás:							
előfordult } eset	2254	2235	3361	2490	2420	2876	15636
kiderített } eset	2052	1594	2473	2175	1702	1781	11777
letartóztatott } egyén	1624	1373	1162	1372	1307	1405	8243
feljelentett } egyén	1345	872	2684	1940	1313	1016	9170
A rablás és zsarolás:							
előfordult } eset	139	128	118	119	49	64	617
kiderített } eset	132	113	109	112	36	50	552
letartóztatott } egyén	171	168	134	262	54	68	857
feljelentett } egyén	34	11	43	52	22	12	174
A sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés:							
előfordult } eset	15	14	53	11	8	14	115
kiderített } eset	15	13	50	11	8	14	111
letartóztatott } egyén	6	8	13	6	7	6	46
feljelentett } egyén	13	5	49	6	1	10	84
A jogtalan elsajátítás:							
előfordult } eset	25	40	86	69	62	35	317
kiderített } eset	25	40	84	69	62	35	315
letartóztatott } egyén	4	4	9	4	3	4	28
feljelentett } egyén	31	39	117	87	59	58	391
Az orgazdaság és bűnpártolás:							
előfordult } eset	92	99	241	200	97	159	888
kiderített } eset	90	99	241	200	97	159	886
letartóztatott } egyén	50	51	63	44	36	51	295
feljelentett } egyén	53	87	321	244	145	173	1023

A büntettek és vétségek megnevezése	A csendőr-kerület száma						összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
A család :							
előfordult	29	21	73	21	6	66	216
kiderített	29	21	68	20	6	64	208
letartóztatott	11	11	25	15	4	40	106
feljelentett	23	21	67	10	2	33	156
Okirat hamisítás :							
előfordult	10	16	17	4	.	13	60
kiderített	10	16	13	4	.	13	56
letartóztatott	5	24	14	2	.	12	57
feljelentett	5	4	7	2	.	3	21
Orvosi és községi hamis bizonyítványok kiállítása és használása :							
előfordult	.	6	6
kiderített	.	6	6
letartóztatott	.	11	11
feljelentett	.	5	5
Bélyeghamisítás :							
előfordult
kiderített
letartóztatott
feljelentett
A csalárd és vétkes bukás :							
előfordult	3	3
kiderített	3	3
letartóztatott
feljelentett	3	3
Más vagyonának meg rongálása :							
előfordult	34	56	64	12	.	19	185
kiderített	31	29	61	12	.	18	151
letartóztatott	5	5	10	2	.	3	25
feljelentett	35	30	97	30	.	28	220
A gyújtogatás :							
előfordult	241	531	456	1068	825	72	3193
kiderített	185	241	392	712	562	54	2146
letartóztatott	128	106	54	63	69	38	458
feljelentett	72	161	340	604	219	21	1417

A büntettek, vétségek és kihágások megnevezése	A csendőr-kerület száma						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Vizáradás okozás:							
előfordult } eset	.	6	.	.	.	1	7
kiderített } eset	.	5	.	.	.	1	6
letartóztatott } egyén	.	4	4
feljelentett } egyén	.	1	.	.	.	1	2
Vaspályák, hajók, táv-irdák megrongálása s egyéb közveszélyes cselekmények:							
előforoult } eset	15	9	2	.	.	.	26
kiderített } eset	14	6	2	.	.	.	22
letartóztatott } egyén	7	2	9
feljelentett } egyén	8	4	6	.	.	.	18
A foglyok megszöktetése:							
előfordult } eset
kiderített } eset
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén
A fegyveres erő elleni büntettek és vétségek:							
előfordult } eset	188	6	.	.	64	22	280
kiderített } eset	188	6	.	.	64	22	280
letartóztatott } egyén	188	5	.	.	64	22	279
feljelentett } egyén	.	1	1
Az állam elleni kihágások:							
előfordult } eset	158	158
kiderített } eset	150	150
letartóztatott } egyén	24	24
feljelentett } egyén	182	182
A hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek:							
előfordult } eset
kiderített } eset
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén

A kihágások megnevezése	A csendőr-kerület száma						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
A hatóságok és a közcsend elleni kihágások:							
előfordult } eset	117	162	87	11	24	10	411
kiderített } eset	110	162	87	11	24	10	404
letartóztatott } egyén	.	.	.	8	.	3	11
feljelentett } egyén	147	330	179	4	24	10	694
A vallás és annak szabad gyakorlata elleni kihágások:							
előfordult } eset	97	1	31	35	55	.	219
kiderített } eset	97	1	31	35	55	.	219
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	134	3	72	76	55	.	340
Pénz és értékpapírok hamisítására vonatkozó kihágások:							
előfordult } eset	.	3	3
kiderített } eset	.	3	3
letartóztatott } egyén	.	4	4
feljelentett } egyén	.	3	3
A családi állás elleni kihágások:							
előfordult } eset
kiderített } eset
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén
A közbiztonság elleni kihágások:							
előfordult } eset	248	398	964	304	1932	2130	5976
kiderített } eset	248	392	964	304	1932	2130	5970
letartóztatott } egyén	230	162	800	458	1932	1515	5097
feljelentett } egyén	18	402	164	4	.	613	1201
A közrend és közszemérem elleni kihágások:							
előfordult } eset	618	157	93	424	3251	656	5199
kiderített } eset	605	157	93	424	3251	656	5186
letartóztatott } egyén	20	.	.	44	.	36	100
feljelentett } egyén	1172	236	181	1577	3251	888	7305

A kihágások megnevezése	A csendőr-kerület száma						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Szerencsejáték által elkövetett kihágások:							
előfordult } eset	31	130	42	11	149	75	438
kiderített } eset	31	130	42	11	149	75	438
letartóztatott } egyén	3	3
feljelentett } egyén	49	221	141	49	149	283	892
A közegészség és testi épség elleni kihágások:							
előfordult } eset	59	146	208	80	4	.	497
kiderített } eset	59	146	208	80	4	.	497
letartóztatott } egyén
feljelentett } egyén	68	222	392	224	4	.	910
A tulajdon elleni kihágások:							
előfordult } eset	184	184	417	82	710	.	1577
kiderített } eset	184	184	86	82	710	.	1246
letartóztatott } egyén	.	6	20	.	.	.	26
feljelentett } egyén	236	243	496	656	710	.	2341

A különféle szolgálatok megnevezése	A csendőr-kerület száma						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Rendes szolgálat	19402	17011	20252	19642	18370	20356	115033
Ellenőrző szolgálat	7286	8367	7636	8134	8968	9033	49424
Nyomozó „	1675	2873	5330	2821	3002	3954	19655
Helyi járőr „	4152	4568	4728	5334	9943	5348	34073
Uti „	3220	2765	5335	2606	3074	5216	22216
Találkozási járőr szolgálat	550	597	2344	285	562	653	4991
Letartóztatás felszólítás folytán	2674	219	977	2047	1852	348	8117
Segély szolgálat	1755	888	934	1624	1211	1035	7447
Rabkiséret és őrizet	3296	1772	1860	2918	2302	1927	14075
Elővezetés	476	171	114	842	953	547	3103
Egyéb felszólított szolgálat	1539	2277	2877	4710	4743	3427	19573
Éjjeli örök ellenőrzése	16122	31298	22227	46409	29288	35867	181211
Gödöllői királyi lak körüli ügyelet	.	.	365	.	.	.	365
Vasuti- és hajóügyelet	1959	4683	3041	6790	3320	4341	24134
Vásár és bucsuügyelet	1746	2222	1828	2076	2516	3666	14054
Folyamátkelési ügyelet	.	365	54	33	56	143	651
Fürdőhelyi ügyelet	225	457	309	1027	876	908	3802
Nemzetközi indóház- és belépő állomási ügyelet	606	606
Határszéli ügyelet	896	855	1751
Határszéli őrházszolgálat	688	688
Postafedezet	596	797	198	249	229	193	2262
Személyfedezet	18	60	.	18	1	7	104
Hullafedezet	44	.	2	4	2	1	53